

Bilag til Bet. o. Lovf. om Lens, Stamhuses og Fideikommisgodrsers Overgang til fri Ejendom.

skillige Tilfælde hele Majoratets kontante Kapital (Fideikommiskapitalen) og i de andre Tilfælde en væsentlig Del af samme medgaa. Dernæst vil der blive taget af Jorden saa store Dele, at Gaardene, hvorfra Jorden afgives, i mange Tilfælde vil staa tilbage med for store Bygninger og — hvor en hel Gaard afgives — med Bygninger til Nedrivningsværdi. Og Jorden skal derhos afgives til en Værdi, der vil være meget lavere end den Værdi, som den forrenter. Man kan derfor uden mindste Overdrivelse regne med, at Afgiften til Staten vilde komme til at ligge mellem 25 og 35 pCt., hvortil yderligere vilde komme ca. 2 pCt., saafremt det er Lovforslagets Mening, at der ogsaa skal erlægges de ved Salg sædvanlige Stempelafgifter og Gebyrer. Glemmes maa det heller ikke, at Fideikommiskapitalerne er blevet forringet meget betydeligt i de senere Aar dels ved Afløsning af Tiender og Arvefæsteafgifter, dels ved de faldne Obligationskurser og Pengenes synkende Værdi.

For den afløsende Besidders Vedkommende kommer dertil den Omstændighed, at han alligevel kun delvis faar den tilbageværende Formue til fri Raadighed. De Dele, der — med fuldkommen Ret og Billighed — skal henlægges til de nærmeste Successorer, vil i Almindelighed kræve Baandlæggelse af Resten af Fideikommiskapitalen og i mange Tilfælde yderligere en Behæftelse af den tilbageværende Jordejendom. Og endelig er det jo Lovforslagets Hensigt at lægge nye Baand paa Skovejendommene (§ 5), paa Løsøre og Bygninger af almen Interesse (§ 6) og paa Panteobligationer (§ 9, 2det Stykke).

Tilbage, efter Afløsningen af en saadan rent privat Familieformue, vilde der her-efter i adskillige Tilfælde blive en for sin kontante Kapital og for sin gennem en Aar-række tilvejebragte Jordarrondering ribbet, til Dels pantsat Ejendom, eventuelt med baandlagt Skovareal og baandlagte Løsørengstande og Bygninger.

Det ærede Udvalg maa derfor ikke undre sig over, at Majoratsbesidderne ikke kan se de Fordele, der skulde begrunde Afgiften til Staten, men derimod klart ser de store Tab for dem selv og deres Slægter, som Afløsningen medfører, og vi maa tillade os den Bemærkning, at Forslagsstillerne selv synes at forstaa, at Paastanden om de med Fri-gørelsen forbundne Fordele ikke er ganske overbevisende, og at der maa være en *Tvang* som den i Lovforslagets Slutningsbestemmelse for at bringe Frivilligheden til at virke. Denne Frivillighed, der har været Udgangspunktet for Tanken om Majoratssagens Til-knytning til Planerne om Jordudstyknings og Jordfondens Oprettelse, og hvilken det alene skyldtes, at den Lensbesidder, der valgtes ind i Landbokommissionen af Lands-tinget som en af det konservative Partis Repræsentanter, mente at kunne gaa med til en mindre Afgift til Staten, denne Frivillighed er saaledes nu kun en Maske. Ved Tvangs- eller Straffebestemmelsen i Lovforslagets Slutning er Lovens Basis forskudt paa en lidet tiltalende Maade. Vi mener, at denne Tvang i det store og hele et uforuden, naar der tages mere Hensyn til de paapegede Tab og Ulemper for Majoratsbesidderne. Men skal der anvendes Tvang, maatte det dog foretrækkes, at denne fik den direkte Form af en tvungen Afløsning.

Naar vi mener, at der i det store og hele vil være Tilbøjelighed hos Besidderne til en Afløsning i Tilfælde af, at Vilkaarene for denne Afløsning modereres, kan vi begrunde denne vor Opfattelse — ikke med direkte Fordele, der skulde kunne indvindes for Besidder og Slægt ved Afløsningen —, men dels med Ønsket om at komme bort fra den sær-lige Retsstilling som Majoratsbesidder, dels med Ønsket om endelig en Gang at faa en Af-gørelse paa denne saa længe debatterede Sag; enhver vil vist kunne forstaa, at det er en meget ubehagelig Situation stadig at være Genstand for Drøftelse om Beslutninger, der griber mere eller mindre ind i ens hele Ve og Vel; denne Situation medfører Usikkerhed i alle Dispositioner og svækker Initiativet.

Vi kan tilføje, at der med Hensyn til Samfundets Ønske om Tilvejebringelsen af Jord til Oprettelse af mindre Landbrug er god Forstaaelse fra Majoratsbesiddernes Side, men vi maa kræve større Hensyntagen navnlig til de mindre Majoratsejendomme.

Paa et andet væsentligt Punkt maa der ogsaa vises større Hensyn, nemlig forsaa-vidt angaar Successorerne, og det saa meget mere som adskillige Besiddere, deriblandt Medlem af Udvalget R. Juel, mener, at de successionsberettigede Slægters Ret (som de egentlige Ejere af Majoraterne) ikke respekteres paa en saadan Maade, at det kan forenes med Grundlovens Bestemmelse om Ejendomsrettens Ukrænkelighed.

Formaalet med denne Henvendelse er da dette at oplyse det ærede Udvalg og Rigsdagen i sin Helhed om de virkelige Forhold og derved aabne Mulighed for, at Af-løsningen i det store og hele kan finde Sted ved en frivillig Medvirken fra Majoratsbesiddernes Side uden en alt for stor Forurettelse af disse.